

De verbeelding na de revolutie

Discordia speelt Handke en Büchner

*Onze tijd is niet langer een tijd van revoluties.
Cynisme heeft de plaats ingenomen van de hoop op een betere wereld.
En wat is er van de motor van de revolutie, de verbeelding, geworden?
Marleen Baeten zoekt naar resten in twee ensceneringen van Discordia.*

'Maakt het kunstwerk deel uit van de natuurlijke en historische wereld? Ja. Maar als wat maakt het er deel van uit? Als versiering? Nee. Als bekroning? Nee. Als wat dan wel? Als een gelukt menselijk antwoord, eindelijk, telkens weer'

(Peter Handke, *De geschiedenis van het potlood*, 1982)

Drie maal revolutie

1. Vijfentwintig jaar geleden, in 1968, voltooide Jan Joris Lamers zijn regie-opleiding. Vanaf dat ogenblik voerde hij zijn revolutie door in het theater. In 1983 maakte hij zich samen met Matthias De Koning en Titus Muizelaar los van het Rotterdamse Onafhankelijk Toneel. Maatschappij Discordia

bestaat nu tien jaar. Die dubbele jubileumvoorstelling zou in het teken staan van de omwenteling van 1968.

2. De groep nam heel wat stukken uit die tijd door, maar iets belangwekkends vonden ze niet. Doorheen hun discussies over de betekenis van dat revolutionaire jaar dook Büchners *Dantons dood* steeds opnieuw op. Het stuk speelt zich af in de nadagen van de Franse Revolutie. Georges Danton is de moegestreden held van de revolutie. Hij heeft genoeg bloed gezien en wil nu eindelijk leven en laten leven. Een conflict met Robespierre, die de revolutie wil bestendigen d.m.v. de dictatuur, blijft niet uit. In 1794 sterven Danton en de zijnen onder het guillotinemes.

3. De 21-jarige Georg Büchner (1813-1837) leverde het eerste van zijn drie toneelstukken na vijf weken van intensieve arbeid af aan zijn uitgever. Later zou hij beweren dat 'de politie van Darmstadt de muzen waren die dit werk het licht deden zien'. De snelheid van werken had inderdaad veel te maken met de hoop tijdig aan het nodige geld te raken om het land te kunnen ontvluchten na de verspreiding van zijn revolutionaire pamflet *Der Hessische Landbote*. Hierin riepen de leden van het Gesellschaft der Menschenrechte (door Büchner opgericht naar het voorbeeld van de Franse Société des Droits de l' Homme) de boeren op om in opstand te komen tegen de vele absolute vorsten die de feodaliteit in stand hielden in het nog lang niet verenigde Duits-

Dantons dood,
Mij. Discordia /
Bert Nienhuis